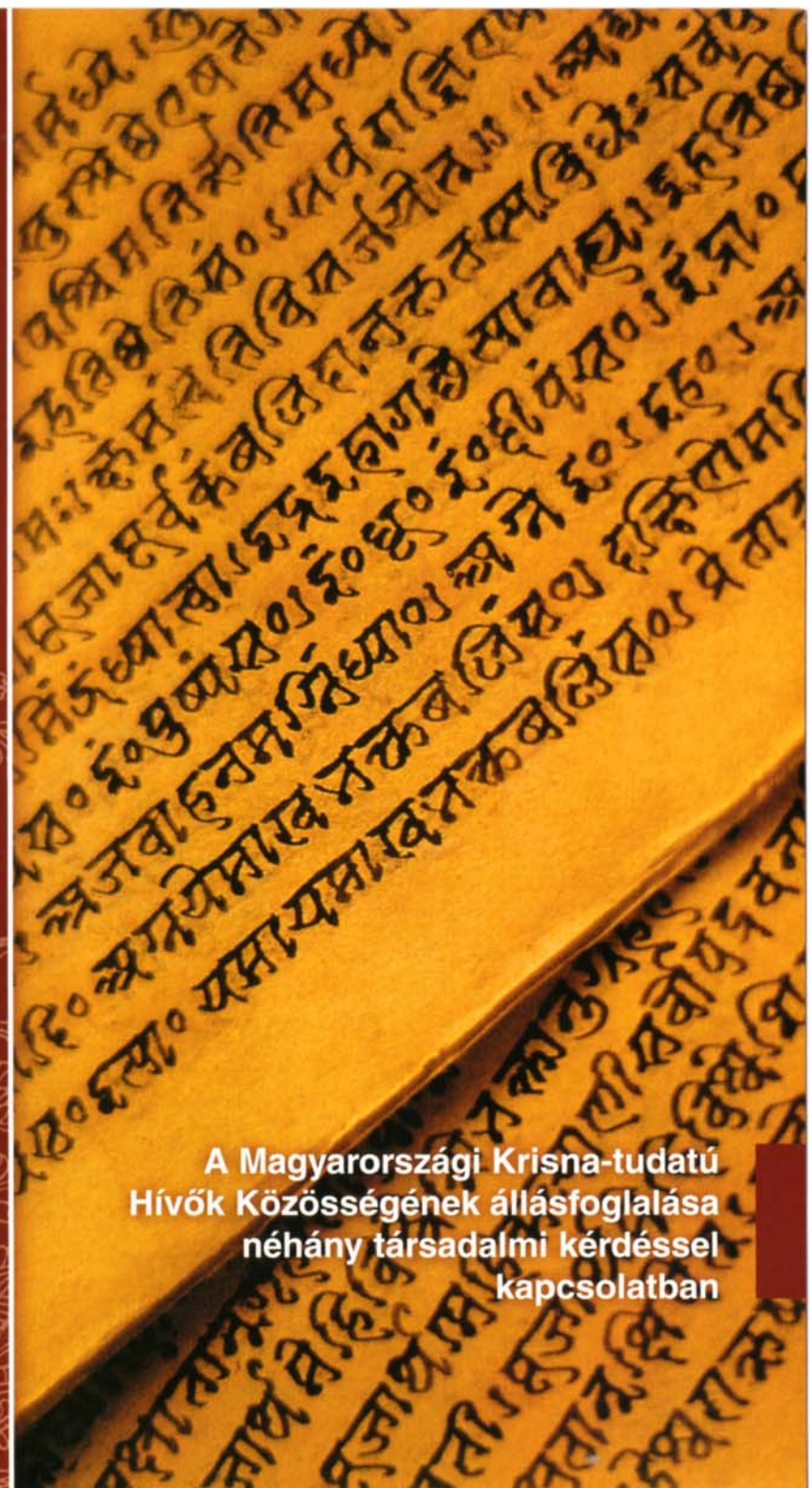

Magyarországi Krisna-tudatú
Hívők Közössége

A Magyarországi Krisna-tudatú
Hívők Közösségének állásfoglalása
néhány társadalmi kérdéssel
kapcsolatban

Ő Isteni Kegyelme

A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda

a Kṛṣṇa-tudat Nemzetközi Szervezetének alapító ācāryája

Ő Isteni Kegyelme A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda (1896–1977) a *gauḍīya-vaiṣṇavizmus* ősi vallási hagyományát ismertette meg a nyugati világgal, Kṛṣṇa-tudat néven. 1966-ban alapította meg a Kṛṣṇa-tudat Nemzetközi Szervezetét. Vezetésével a szervezet tíz év alatt *āśramákkal*, iskolákkal és farmközösségekkel rendelkező, világméretű misszióvá vált. Írásai a védikus filozófia, vallás, irodalom és kultúra igazi könyvtárát alkotják.

TARTALOM

• Az élőlények jogai	5
• Környezetvédelem, globális felmelegedés	6
• Tehénvédelem	6
• Abortusz	7
• Fogamzásgátlás	7
• Euthánázia	8
• Szervátültetés	8
• Az élővilág eredete	9
• A természettudományos világképről	9
• Biotechnológia	10
• Öngyilkosság	10
• Halálbüntetés	11
• Női egyenjogúság	11
• Homoszexualitás	12
• Alkohol és kábítószer	12
• Társadalmi egyenlőtlenségek, szegénység	13
• Rasszizmus, neonáci mozgalmak	13
• Vallás és erőszak	14
• A Kṛṣṇa-hit viszonya más vallásokhoz	14

© MKTHK, 2008

Társadalmi Kapcsolatok és Sajtóiroda

Postacím: 1301 Budapest Pf. 46., Tel: 212-6270, 212-2862, Fax: 201-0000

E-mail: iroda@krisna.hu

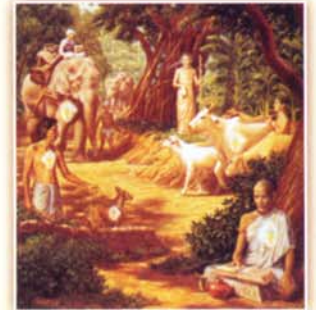
www.krisna.hu

A világ változásával számtalan olyan kérdés merül fel a modern társadalomban, amelyekről a védikus írások közvetlenül nem írnak. Ugyanakkor a védikus filozófia és kultúra alapelveinek ismeretében e témákkal kapcsolatban is megfogalmazható a Krisna-hitet vallók véleménye. Az alábbiakban néhány jelentősebb közéleti és bioetikai kérdéssel kapcsolatban foglaljuk össze a Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közösségének álláspontját.

Az élőlények jogai

A modern társadalmak egyik erkölcsi dilemmája, hogy milyen jogok illetik meg az állatokat, mi az, amit megtehet velük az ember, és mi az, amit nem. A fogyasztói szemléletmód következtében az emberiség kiszolgáltatása és táplálása érdekében végrehajtott állatölés nem tekintik problémának. A vaisnava filozófia alapján azonban tudjuk, hogy az állatok, a növények és az emberek ugyanolyan minőségű lelki élőlények, akik különböző testekben tartózkodnak, amelyekhez megfelelő tudatszint párosul. Az emberi társadalom felelősséggel tartozik az alacsonyabb tudatszintű élőlényekért, sem fájdalmat nem okozhat nekik, sem az életüket nem olthatja ki indokolatlanul. A társadalom élelmezési és egyéb szükségleteinek ellátása érdekében csupán növényeket szabad elpusztítani, azokat is csak a feltétlen szükséges mértékben. Minden más erőszak ellentétben áll Isten törvényeivel, és karmikus visszahatást von maga után.

Környezetvédelem, globális felmelegedés

Számtalan környezeti problémáért – és sokak szerint a globális éghajlatváltozásért is – a nyugati társadalmak ipara, és az azt működtető emberi mohóság, a túlzó fogyasztási szokások a felelősök. A nehézségeket nagymértékben csökkentheti azoknak a termékeknek a kerülése, amelyeknek a gyártási folyamata, vagy maguk a termékek káros környezeti hatásúak. Jelentős lépés a probléma megoldása felé a vegetáriánus életmód, valamint az olyan önfenntartásra törekvő kisközösségek működtetése, mint például Krisna-völgy. A pazarló fogyasztói kultúrát leginkább azzal lehet megfékezni,

ha az emberek megismerik a spirituális világnézeteket, és megtapasztalják a nem anyagi forrásból származó elégedettséget.

Tehénvédelem

A szarvasmarhákat a mai világban a tejükért, húsupért és bőrukért tenyésztik, és életüknek vágóhidakon vetnek véget. Ez a kegyetlen, haszonelvű gyakorlat a vaisnava filozófia fényében a modern társadalom egyik legnagyobb bűne, amely romlást hoz az emberiségre. A teheneket – mint a leghasznosabb állatokat – Srí Krisna azért teremtette, hogy tejükkel és tejtermékekkel lássanak el minket, ezért anyánkként kell tisztelnünk őket. A bikák pedig munkavégzésükkel tudják segíteni az emberek életét, ezért a társadalom apáiként kell tekintenünk rájuk. Tejük és munkájuk használatára igen, elpusztításukra azonban nincs felhatalmazva az emberi társadalom. A tehenek érzéketlen mészárlása a karmikus következmények formájában háborúkat és számtalan más nehézséget okoz a világnak.

Abortusz

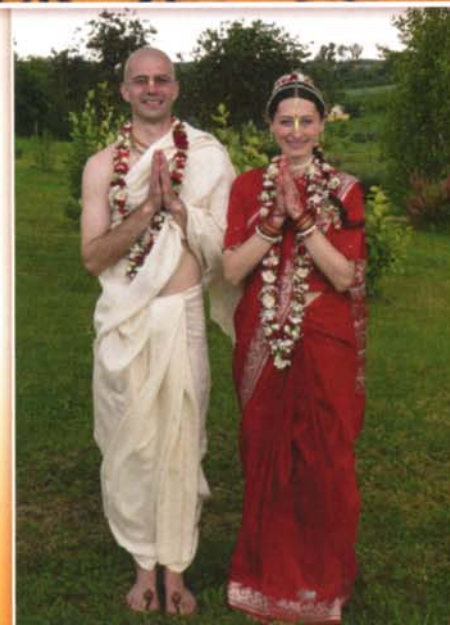

A védikus írások szemléletmódja szerint az abortusz súlyos bűnnek, emberölésnek minősül. A lélek a fogantatás pillanatában már a testben van, így az embrió elpusztítása bármilyen stádiumban egy védtelen ember megölésével egyenlő. A magzatgyilkosság súlyos karmikus következményekkel jár az elkövetésében részt vevők számára.

Ettől eltérő megfontolás tárgyát csak az olyan nagyon ritka orvosi eset képezheti, amikor a terhesség közvetlenül az anya, vagy együttesen az anya és magzata életét veszélyezteti. A direkt cél soha nem lehet a magzat életének kioltása. Ilyen esetben egyedileg kell a döntést meghozni orvosi és etikai szempontok alapján. Ugyanakkor az anyának joga van kockáztatni saját életét gyermeke érdekében.

Fogamzásgátlás

A szexualitás Isten által adott célja a gyermeknemzés. A családtervezés és a fogamzásgátlás legkiválóbb módja, ha az emberek csak házasságon belül, akkor is csak gyereknemzés céljából élnek nemi életet. Helytelennek tartjuk a mechanikus és a kémiai fogamzásgátlási módszereket, különösen azokat, amelyek megfogant embriók elpusztításával járnak. A kémiai fogamzásgátló szerek durván beavatkoznak a szervezet működésébe, és gyakran okoznak meddőséget használati időszakuk után, ezért is tekintjük használatukat etikátlannak és elítélendőnek.

Euthanázia

Az életet a lélek testben való jelenléte idézi elő. A lélek idő előtti „kikényszerítése” a testből nem elfogadható, mivel nem mi hoztuk létre a testet, így sem a saját testünket, sem másét nem pusztíthatjuk el. A haldokló ember fájdalmának csillapítása természetesen lehetséges, de lehetőleg olyan módon, hogy a tudatát ne veszítse el, és emlékezhessen Istenre. A védikus filozófia szerint azok a gondolatok határozzák meg, hogy milyen körülmények között születünk meg következő életünkben, amelyek halálunk pillanatában foglalkoztatnak.

Ha egy haldokló életének nyilvánvalóan legutolsó fázisában van, akkor a mesterséges beavatkozásokkal történő élet-meghosszabbítási kísérleteket fölöslegesnek tartjuk, ehelyett az eltávozás méltóságteljes és lehetőség szerint Isten-tudatos körülményeinek megteremtésére kell törekedni.

A témával kapcsolatos alapelvünk az, hogy ha valaki még nyilvánvalóan tovább élhet, akkor nem szabad megfosztani az életétől, ha azonban nyilvánvalóan a halálán van, akkor ne akarjuk azt mesterségesen megakadályozni.

Szervátültetés

A modern világban felmerülő bioetikai kérdés, hogy hozzájáruljon-e az ember, hogy biológiai élete végén valamely szervét egy másik, rászoruló emberbe ültessék át. A transzplantáció gyakorlatát illetően a Krisna-hívőknek általánosságban nincs kifogásuk. Ugyanakkor a vaisnava szentírások örökérvényű üzenete alapján azt tanácsolják, hogy akár egészséges valaki, akár egy donor szervét hordja a testében, testi létezésének időtartama alatt az Abszolút Igazság, Isten megértését és szolgálatát tekintse legfontosabb feladatának. A Krisna-hívők csak akkor járulnak hozzá, hogy haláluk után valamely saját szervüket valaki más testébe ültessék át, ha az illető az életét a lelki fejlődés szolgálatában szándékszik élni.

Az élővilág eredete

Napjaink elterjedt elképzelése szerint az élet élettelen anyagokból jött létre a Földön, a fajok pedig hosszú időn keresztül zajló, spontán evolúció révén fejlődtek ki. Ezek azonban csupán a materialista filozófia előfeltételezésein alapuló, bizonyítatlan elméletek. A darwinista elképzelésekkel szemben ma már tudományos körökben is egyre erősebb ellenvélemények születnek. A védikus írások szerint a fajok egy összetett teremtetési folyamat révén jelentek meg a Földön és más bolygókon. E folyamat Srí Krisnával, az Istenség Legfelsőbb Személyiségétől indul el, és az univerzumok ciklikus újratekemésekor mindig megismétlődik.

A természettudományos világképről

Nem értünk egyet azzal a szemléletmóddal, amely szerint a világ egy tudatlan, véletlenszerű robbanás következtében jött létre, és irányítatlan folyamatok vezettek volna el az univerzum és az élőlények kialakulásához. Ezt végső soron nem tudományos elképzelésnek, hanem a materialista filozófia mai megfogalmazásának tekintjük. Meggyőződésünk, hogy a világ tudatos akarat eredményeképpen teremtdött meg, és hogy Isten mindenhatalósága és mindentudása révén állandóan jelen van annak működésében.

Biotechnológia

Meglátásunk szerint az anyagi világ és a benne élők Isten teremtésének eredményeként jelentek meg, és az embernek inkább arra kell törekednie, hogy megismerje Isten természeti törvényeit és megtanuljon együtt élni azokkal, ahelyett, hogy laboratóriumi módszerekkel – klónozással, génmanipulációval stb. – próbálna túlzott mértékben változtatni a természeti adottságokon. A természetbe való beavatkozás ésszerű határának megtalálásához Isten-tudatos élet- és gondolkodásmódra van szükség. A mezőgazdaság tökéletesítéséhez és az emberi civilizáció problémáinak megoldásához a mesterséges módszerek önmagukban nem vezetnek el, ehhez a Legfelsőbb Lény elégedettségét szolgáló életvezetésre is szükség van.

Öngyilkosság

színű, hogy következő életében nem is fog hozzájutni, és sok szenvedést okozó szellemtestben kényszerül majd élni.

A világegyetemben mindent Isten teremtett és birtokol, így az élőlényeket is. Az ember lelke Isten transzcendentális testének parányi szerves része, teste pedig az Általa teremtett anyagi világ eleme. Ahogy az ember nem veheti el semelyik másik élőlény életét, úgy a sajátját sem, és öngyilkosságot elkövetve megszegi Isten akaratát és megsérti birtokjogát. Ugyanakkor az öngyilkosság rendkívül súlyos karmikus visszahatással jár: mivel az öngyilkos, eldobva az értékes emberi testet, nem becsülte meg azt, való-

Halálbüntetés

A vaisnava filozófia szerint minden bűnös tett ugyanolyan mértékű és irányú visszahatást eredményez elkövetőjének. Vagyis ha valaki kioltott egy emberi életet, akkor az ő élete is hasonló módon lesz kioltva még ebben, vagy valamelyik következő életében: a karma törvénye által rá mért „halálbüntetést” semmiképpen sem kerülheti el. A hagyományos varnásrma társadalom alkalmazta a halálbüntetést, a modern államok nagy része azonban elveti azon az alapon, hogy nincs senkinek sem joga elvenni mások életét. Az államnak azonban elsődleges kötelessége lenne betartani Isten törvényeit, és a megfelelő helyzetekben akár halálbüntetést is alkalmazni.

Női egyenjogúság

Mindannyian örök lelkek vagyunk, a jelenlegi testi és nemi azonosságunk nem része az örök lelki identitásunknak. A férfiak és a nők lelki szempontból tehát tökéletesen egyenlőek. A férfi, illetve a nő teste és pszichéje azonban eltérő módon működik, és ideális esetben társadalmi szerepüknek ehhez az alkathoz kell igazodnia. Az általunk mintának tekintett varnásrma társadalomban a férfiak legfőbb hagyományos szerepe a családról való anyagi gondoskodás, a nők fő feladata pedig a háztartás gondozása és a gyermeknevelés. A nők munkavállalása elfogadható, de csak

olyan kereső munka javasolt a számukra, amely túlzottan nem akadályozza őket elsődleges, családcentrikus szerepük betöltésében.

Homoszexualitás

Az azonos nemű emberek kapcsolata kívül van a védikus írások által jóváhagyott emberi kapcsolattípusokon. Nem támogatjuk a homoszexuális emberek együttélésének állami törvényesítését, élettársi kapcsolatként való számontartását, házasságkötését, vagy azt, hogy ilyen párok gyermeket fogadjanak örökbe. Ahogy minden anyagi vágy, így a homoszexualitásra való belső ösztönzés is féken tartható, még akkor is, ha valaki ilyen hajlammal született. A vágyakon való felülkerekedés legsikeresebben akkor valósítható meg, ha az illető a védikus tudás, valamint intenzív lelki gyakorlatok segítségével felébreszti Isten iránti szunynyadó szeretetét, amely képes minden evilági sóvárgást megszüntetni.

Alkohol és kábítószer

Az önmérgezés, mesterséges stimuláció minden formája pusztítja az ember agyát és szellemét, s ezáltal súlyosan akadályozza az emberi élet végső céljának elérését, az Istenről szóló tudás megszerzését és az istenszeretet kifejtését. Emellett a dohányzás, az alkohol és a kábítószeresek számtalan módon okoznak zavart a társadalomban, így a kollektív békesség megteremtése érdekében is a lehető legjobban korlátozni kellene a fogyasztásukat. Mivel a kávéval együtt mindezek tisztátlan és haszontalan anyagoknak számítanak, a védikus írások semmilyen mértékben nem javasolják a fogyasztásukat. Az „oldottság” és „felszabadultság” érzése, melyet ezek a szerek keltenek, illuzórikus. Valódi boldogsághoz a lelki gyakorlatok végzésével, főként a Haré Krisna mahá-mantra éneklésével lehet eljutni.

Társadalmi egyenlőtlenségek, szegénység

Nem törvényszerű, hogy az emberek szegénységben éljenek, hiszen a szent-írásk tanúsága szerint Isten eleget teremtett mindabból, ami az emberiség fenntartásához, azaz egyszerű, vegetáriánus életmódjához szükséges. Ugyanakkor az sem törvényszerű, hogy az emberek egyformán éljenek: mivel előző életeikben elkövetett bűnös és jámbor tetteiknek megfelelően rendkívül eltérő karmával születnek, ezért fizikai körülményeik, egyéni képességeik és így társadalmi helyzetük is nagymértékben különbözik. A társadalmi egyenlőtlenségek megléte tehát természetes, és a varnásrama társadalmi rendszere e különbségeket megfelelő módon kezeli. Továbbá mivel a varnásramában az ember lelki természetének fejlesztésén van a hangsúly, nem pedig anyagi életfeltételei javításán, az anyagi különbségek megléte sem döntő probléma a társadalom tagjai számára. A modern társadalmak azonban nem Isten törvényein, hanem a liberális demokrácia politikai filozófiáján alapulnak, amely minden embert egyenlőnek tekint. De mivel e filozófia nem tesz világos különbséget a test és a lélek között, és a testi, anyagi oldal döntő fontosságát hangsúlyozó materialista szemléletre hajlik, nem tudja megfelelően értelmezni a meglévő társadalmi különbségeket sem, és lényegében minden egyenlőtlenséget igazságtalannak és felszámolandónak tekint. A szegénység valódi oka az, hogy a modern társadalmak nem tartják be Isten törvényeit. Ugyanakkor az államoknak és a gazdag embereknek a társadalmi szolidaritás és együttérzés nevében kötelességük, hogy törekedjenek a szegénység csökkentésére.

Rasszizmus, neonáci mozgalmak

Az ember nem a testével azonos, hanem halhatatlan szellemi lelkével, és nem ítélt meg vagy utasítható el semmifajta testi tulajdonsága vagy csoporthoz való tartozása alapján sem. Továbbá Isten gyermekeként minden ember egyenlő, akinek ugyanolyan joga van használni Isten teremtetését, mint bármelyik másik embernek. Az emberi kiválóság sem testi különbségeken és vérségi származáson alapul, hanem kitartó, a tudás és műveltség megszerzésére irányuló erőfeszítésen, ami nem monopolizálható egyik embercsoport által sem, mert mindenki vele született joga és lehetősége. Ezért elítélendőek mindazok az ideológiák és mozgalmak, amelyek nem tudják tolerálni az emberek között meglévő különbségeket; valamely embercsoport másoknál felsőbb rendű helyzetét, és ebből eredő uralmi pozícióját propagálják, valamint nem riadnak vissza mások származási alapú megkülönböztetésétől vagy erőszakos elnyomásától sem.

Vallás és erőszak

Elítélendőnek tartjuk, ha bármely vallást erőszakos térítésre, vagy terrorcselekmények igazolására próbálják felhasználni. Meggyőződésünk szerint ez szemben áll minden vallás alapvető szellemiségével. Az erőszak alkalmazásának csak a polgári lakosság védelmét szabad szolgálnia, a testi biztonság és a spirituális fejlődés lehetőségének biztosítása érdekében. Valljuk és gyakoroljuk a szentírásainkból következő vallási tolerancia alapelvét, elítéljük az intoleranciát és az abból fakadó erőszakot.

A Krisna-hit viszonya más vallásokhoz

Teológiánk szerint ugyanaz a legfelsőbb Isten különböző történelmi időkben, más földrajzi helyeken szólhat az emberiséghez különböző szentírásokon és szent tanítókon keresztül, és olykor személyesen is alászáll Földre az emberek lelki felemelése érdekében. E gondolkodásmódból kifolyólag elismerőn és tisztelettel viszonyulunk más világvallásokhoz. Ugyanakkor úgy látjuk, hogy az Abszolút Igazság legteljesebb formáját a védikus írások és a gaudiya vaisnava tanítók művei írják le, és ezek biztosítják a legjobb lehetőséget az Isten iránti önzetlen odaadó szolgálat gyakorlására, és így a Legfelsőbb Személy leghamarabb történő elérésére.

